

Luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa

Asianumero: MH 5361/2026

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Yhteyshenkilö(t)

Hakija

Suomen meriarkeologinen seura ry, 1532406-7

Hakemus

21.06.2026, sähköpostitse

Suomen meriarkeologinen seura ry (hakija seuran puheenjohtaja xxxx) hakee Metsähallitukselta lupaa tehdä vedenalaisen kulttuuriperinnön tutkimusta sukeltamalla Saaristomeren kansallispuiston Trunsön, Borstön ja Sandholmin rajoitusosassa (osa kiinteistöä 445-891-1-1), Porkkalan saariston luonnonsuojelualueella (osa kiinteistöä 257-891-1-1), Mastbådanin hylkeidensuojelualueella (kiinteistö 445-891-1-3) sekä Kallbådanin hylkeidensuojelualueella (kiinteistö 257-891-1-4) ajanjaksona 13.7.-31.12.2026.

Hakemuksessa poikkeamislupaa liikkumiseen haetaan Saaristomeren kansallispuiston Trunsön, Borstön ja Sandholmin rajoitusosan hylkyalueille sekä lyhimpiä kulkureittejä veneellä niille ja niiltä pois. Lisäksi poikkeamislupaa liikkumiseen haetaan Mastbådanin ja Kallbådanin hylkeidensuojelualueille. Edellä mainituilla suojelualueiden vedenalaisilla kulttuuriperintökohteilla tehdään ei-kajoavaa tutkimusta. Ei-kajoava hylkytutkimus tarkoittaa lähinnä hylkyjen videokuvausta fotogrammetrista 3D-mallintamista varten ja on osa Itämeren hylkyjen 3D-ontologia -tutkimushanketta.

Porkkalan saariston luonnonsuojelualueelle poikkeamislupaa haetaan mahdollisen uuden vedenalaisen kulttuuriperintökohteen kajoavaan tutkimukseen, jossa merenpohjaan kaivetaan 20-30 cm syvyisiä koekuoppia tai pieniä koeojia pohjalla olevan hyllyn rakenneosien läheisyyteen.

Suomen meriarkeologisen seuran järjestämät hylkytutkimusmatkat ovat kestoltaan tyypillisesti 2-4 päivää. Hylkytutkimusten toteuttaminen edellyttää riittävän hyviä sääolosuhteita, minkä vuoksi lupaa haetaan pidemmälle ajanjaksolle. Yksittäisellä hylkykohteella viivytään kerrallaan sukellusten ajan, tyypillisesti muutamia tunteja.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksesta poikkeavasti siten, että se on voimassa 17.8.2026 lähtien lakisääteisestä valitusajasta sekä hakemuksen käsittelyajasta johtuen.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää hakijalle luvan Saaristomeren kansallispuiston Trunsön, Borstön ja Sandholmin rajoitusosassa sekä Mastbådanin ja Kallbådanin hylkeidensuojelualueilla sukeltamalla tapahtuvaan ei-kajoavaan hylkytutkimukseen 17.8.-31.12.2026 välisenä aikana. Lisäksi Metsähallitus myöntää hakijalle luvan kaivaa 20-30 cm syvyisiä koekuoppia tai pieniä koeojia Porkkalan saariston luonnonsuojelualueen merenpohjaan mahdollisen uuden vedenalaisen kulttuuriperintökohteen tutkimiseksi. Lupa-alueet on esitetty karttaliitteissä 1 ja 2.

Lupa sisältää oikeuden poiketa Trunsön, Sandholmin ja Borstön rajoitusosan sekä Mastbådanin ja Kallbådanin hylkeidensuojelualueiden liikkumisrajoituksista yllä mainittuna ajankohtana. Lupa ei sisällä oikeutta liikkumiseen muilla Saaristomeren kansallispuiston järjestyssäännössä määritellyillä liikkumisrajoitusalueilla liikkumisrajoitusten ollessa voimassa.

Lupa koskee luvan saajan (xxxx) ohella meriarkeologi xxxx sekä vedenalaisen kulttuuriperinnön tutkimusmatkoille osallistuvia Suomen meriarkeologisen seuran jäseniä.

Lupa on voimassa seuraavasti:

Alkaa: 17.08.2026

Päätyy: 31.12.2026

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitus aika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Lupahakemuksen mukainen toiminta kohdistuu Saaristomeren kansallispuiston Trunsön, Borstön ja Sandholmin rajoitusosalle, Porkkalan saariston luonnonsuojelualueelle sekä Mastbådanin ja Kallbådanin hylkeidensuojelualueille.

Saaristomeren kansallispuisto on perustettu lailla 645/1982 ja alueella noudatetaan 29.10.2025 annettua järjestyssääntöä. Trunsön, Borstön ja Sandholmin rajoitusosassa on luonnonsuojelulain (9/2023) 56:n § nojalla linnuston pesimärauhan, hylkeiden suojelemiseksi sekä rannikon että merellisten luontotyyppien luonnon tilan turvaamiseksi mairinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (dronit) lennättäminen kielletty 1.1.-31.12. Liikkumisrajoitus koskee myös rajoitusosan vesialuetta.

Porkkalan saariston luonnonsuojelualua on perustettu asetuksella 379/1995. Luonnonsuojelualueen kielletyistä sekä Metsähallituksen luvalla sallituista toimista säädetään asetuksen 3 ja 5 §:ssä.

Mastbådanin ja Kallbådanin hylkeidensuojelualueiden liikkumisrajoituksista säädetään valtioneuvoston asetuksella 736/2001. Hylkeidensuojelualueella liikkuminen on kielletty ympäri vuoden puolen merimailin (926 m) sisään jäävällä alueella suojelualuekarttaan merkitystä luodosta tai luotoryhmästä ilman Metsähallituksen lupaa. Sen lisäksi hylkeidensuojelualueella ei saa liikkua 1.2.-15.6. ilman Metsähallituksen lupaa.

Saaristomeren kansallispuisto on perustettu Saaristomeren luonnon ja kulttuurin suojelemiseksi, niihin liittyvien perinteisten luonnonkäyttötapojen turvaamiseksi, elävän saaristoyhteisön säilyttämiseksi sekä ympäristöntutkimusta ja yleistä luonnonharrastusta varten. Porkkalan saariston luonnonsuojelualue on perustettu Suomenlahden ulkosaariston luonnon ja siihen kuuluvien kasvi- ja eläinlajien elinympäristöjen suojelemiseksi sekä tutkimusta varten. Mastbådanin ja Kallbådanin hylkeidensuojelualueet on perustettu hylkeiden ja erityisesti harmaahylkeiden suojelemiseksi, niiden elinolosuhteiden häiriöttömäksi turvaamiseksi sekä tieteellisen tutkimuksen ja hyljekantojen seurannan edistämiseksi.

Suomen meriarkeologinen seura hakee lupaa Saaristomeren kansallispuiston Trunsön, Borstön ja Sandholmin rajoitusosassa sekä Mastbådanin ja Kallbådanin hylkeidensuojelualueilla sukeltamalla tapahtuvaan ei-kajoavaan hylkytutkimukseen. Lisäksi seura hakee lupaa Porkkalan saariston luonnonsuojelualueella sukeltamalla tapahtuvaan kajoavaan hylkytutkimukseen, jossa merenpohjaan kaivetaan 20-30 cm syvyisiä koekuoppia tai pieniä koeojia mahdollisen uuden vedenalaisen kulttuuriperintökohteen tutkimiseksi.

Lain 645/1982 1 a §:n mukaan Metsähallituksen luvalla Saaristomeren kansallispuistossa voi tehdä muinaismuistolain (295/1963) mukaisia tutkimuksia. Lisäksi yksi luonnonsuojelualueiden perustamistarkoituksena on tieteellinen tutkimus (9/2023: 1 §, asetus 379/1995: 1 §, asetus 736/2001: 1 §), jollaiseksi kulttuuriperintöön liittyvä arkeologinen tutkimus voidaan tulkita. Lisäksi luonnonsuojelualueilla on mahdollista alueesta vastaavan viranomaisen luvalla ottaa mm. kivennäisnäytteitä (9/2023: 51 § ja asetus 379/1995: 5 §).

Metsähallitus katsoo, että hakemuksen mukainen toiminta on tarkoituksenmukaista ja

tuottaa uutta tietoa lupa-alueiden hylyistä ja siten parantaa alueiden kulttuurihistoriallista tuntemusta. Lisäksi luvan saajat ovat kokeneita toimijoita hylkytutkimuksen alalla ja toteuttaneet vastaavia tutkimuksia Suomen hylkyalueilla. Metsähallitus on myöntänyt luvan saajille vastaavanlaiset luvat hylkytutkimuksiin Saaristomeren kansallispuiston Trunsön, Borstön ja Sandholmin rajoitusosaan (MH 2506/2023 ja MH 2586/2024). Luvan saajat myös päivittävät hylty.net -sivustoa ja tekevät yhteistyötä Museoviraston kanssa.

Metsähallitus katsoo sukeltamalla tapahtuvan hylkytutkimuksen ajankohdan sekä yksittäisellä hylkykohteella vietetyn ajan (max. muutama tunti) huomioiden, ettei toiminta aiheuta merkittävää haittaa alueella esiintyvälle lajistolle.

Metsähallitus katsoo, ettei luvan ehtojen mukainen toiminta merkittävästi heikennä Saaristomeren (FI0200090 (SAC), FI0200164 (SPA)), Kirkkonummen saaristo (FI0100026 (SAC), FI0100105 (SPA)) ja Kallbådanin luodot ja vesialue (FI0100089, SAC) -nimisen Natura 2000-alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja eikä luonnonsuojelulain 35 § mukaiselle Natura-arvioinnille ole siten tarvetta.

Lupaehdot

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Luvansaaja vastaa kaikista toimintaansa liittyvien mahdollisten muiden viranomaislupien ja/tai ilmoitusten tekemisestä. Luvansaaja noudattaa toiminnassaan aina ensisijaisesti voimassa olevaa lainsäädäntöä ja viranomaisohjeita.

Liikkumisrajoitusalueilla tulee liikkua ainoastaan, kun se on luvan saajan toteuttaman hylkytutkimuksen kannalta tarpeen. Muu liikkuminen rajoitusalueilla on kielletty.

Potentiaalisten hylkyalueiden läheisyyteen sijoittuu etenkin hylkeiden kannalta merkittäviä luotoja. Hyljeluotojen läheisyydessä toimittaessa tulee tarpeetonta häiriötä niille välttää sekä pyrkiä minimoimaan käytettävä aika luotojen läheisyydessä. Maihinnousu alueen saarille ja luodoille on luvan yhteydessä kielletty.

Liikkumisesta rajoitusalueilla tulee ilmoittaa ennakoon Metsähallituksen kirjaamoon (kirjaamo@metsa.fi). Ilmoituksessa tulee mainita, millä aluksella alueella liikutaan sekä tämän luvan asianumero (MH 5361/2026).

Lupa koskee ainoastaan Suomen meriarkeologisen seuran järjestämiä hylkytutkimuksia. Mikäli muut toimijat hyödyntävät tutkimuksissa luvan saajan kalustoa, tulee näihin hakea lupa erikseen.

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa talleentumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Luvan nojalla harjoitetusta toiminnasta tulee raportoida Metsähallitukselle kirjallisesti 28.2.2027 mennessä. Raportissa ilmoitetaan käydyt hylkykohteet ja mahdolliset huomiot kohteilta. Vapaamuotoinen raportti lähetetään osoitteeseen kirjaamo@metso.fi ja viitataan lupanumeroon MH 5361/2026.

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Laki Saaristomeren kansallispuistosta (645/1982): 1 ja 1 a §
Saaristomeren kansallispuiston järjestyssääntö, annettu 29.10.2025
Asetus Porkkalan saariston luonnonsuojelualueesta (379/1995): 3 ja 5 §
Valtioneuvoston asetus hylkeidensuojelualueista (736/2001): 3 ja 4 §
Luonnonsuojelulaki (9/2023): 49, 56, 70, 74, 77 ja 79 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5, 21 ja 24 §
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2026 ja 2027 (110/2026): 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

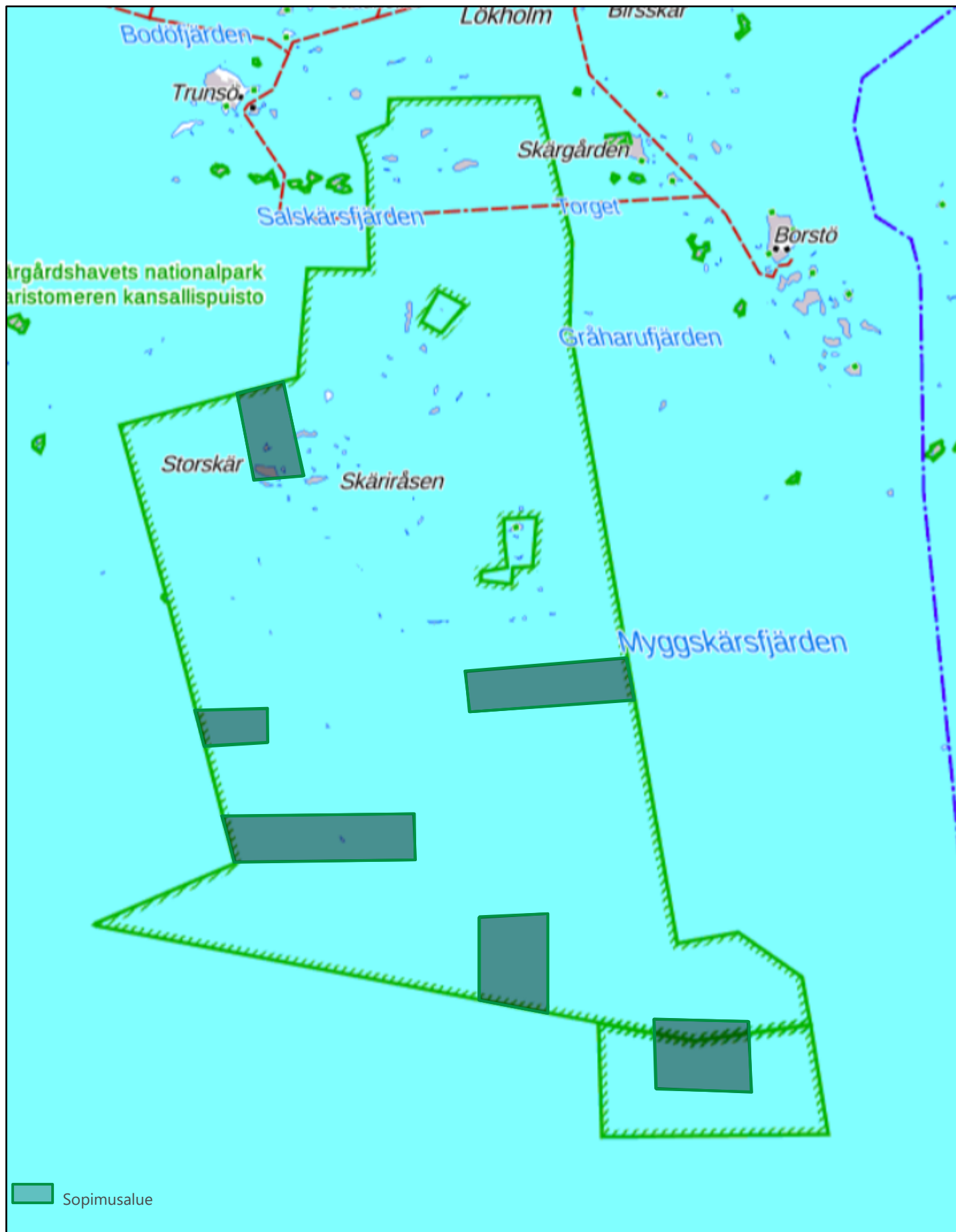
Esittelijä**Ratkaisija**

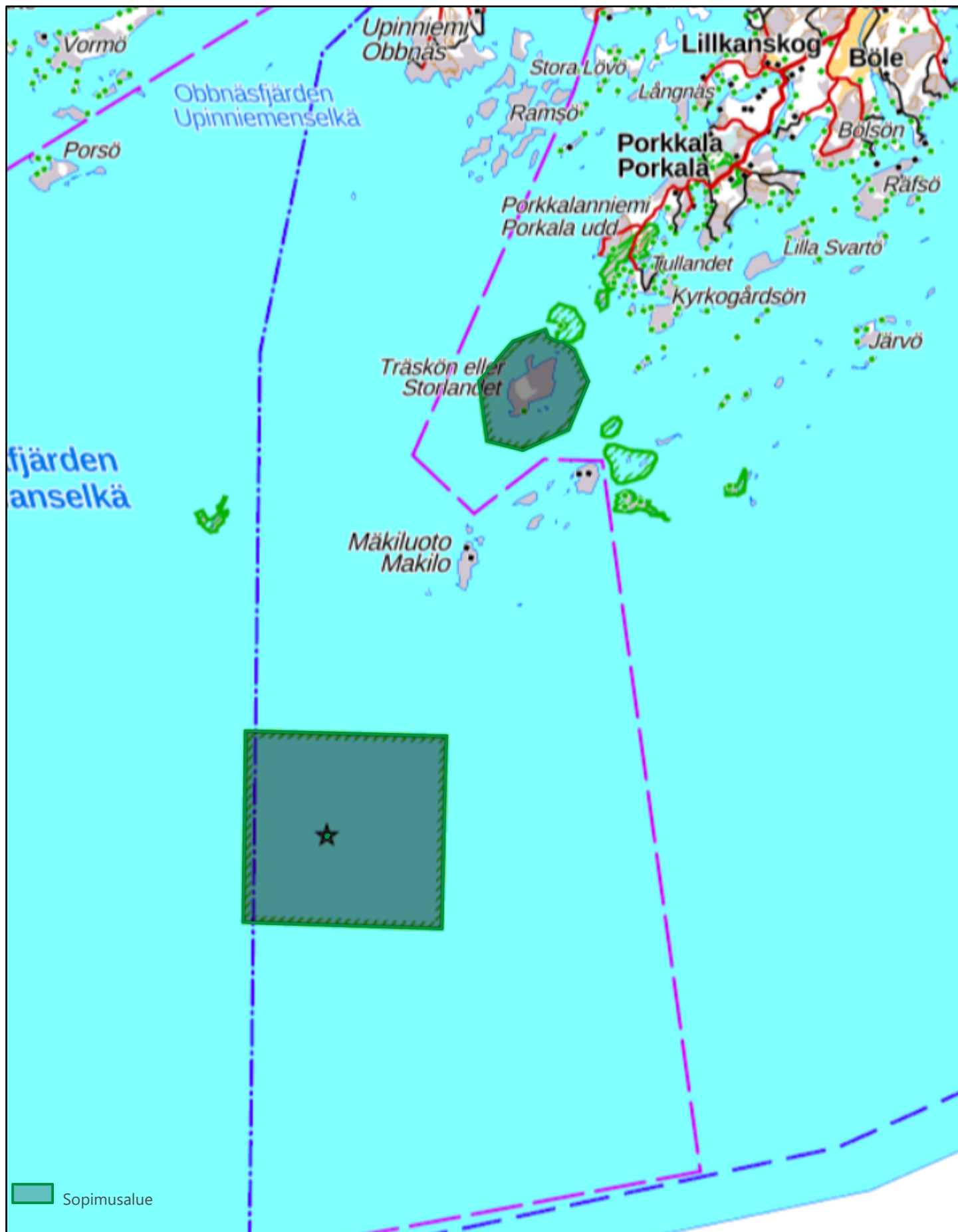
Liitteet:

Liite 1. Lupa-alueen kartta
Liite 2. Lupa-alueen kartta
Liite 3. Valitusosoitus

Tiedoksi:

Metsähallitus
Lupa- ja valvontavirasto
Länsi-Suomen merivartiosto
Suomenlahden merivartiosto
Museovirasto
Paraisten kaupunki
Kirkkonummen kunta
Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri
Paraisten luonnonsuojeluyhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Kirkkonummen ympäristöyhdistys
Kiipeilymaailma Oy

Liite 3. Valitusosoitus.

1. VALITUSOSOITUS

(Laki Metsähallituksesta 21 §, luonnonsuojelulaki 134 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä tai asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivää, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden osoite

Helsingin hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Faksi: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42000